

Zeister Historisch Genootschap

Nieuwsbrief

**Extra editie -
juni 2014**

In deze Nieuwsbrief:

- **ZHG trekt in bij Gemeentearchief Zeist**
- **Plaatsing nieuwe ZHG-bankjes in Zeisterbos**
- **Gratis Dvd met 43 jaargangen van *Seijst***

Agenda:

**Maandag 28 juli
2014: Historisch
Café in Figi**

17:00 uur

**Maandag 8
september 2014:
Van de Poll-lezing**

Van de voorzitter

Voor u ziet u deze extra editie van de Nieuwsbrief van het Zeister Historisch Genootschap. We sturen u deze, omdat het bestuur graag enkele actuele, bijzondere aspecten van haar werk met u deelt:

- De overeenkomst tussen het gemeentearchief van de gemeente Zeist (GAZ) en het Zeister Historisch Genootschap (ZHG) is op 3 juni 2014 getekend. Hiermee is een periode van ongeveer tien jaar overleg afgesloten. Vanaf 1 juli gaan we definitief inhuizen op het Rond 1. Wat de consequenties hiervan zijn leest u verderop in deze nieuwsbrief.
- Op 13 juni 2014 zijn twee banken in het Zeister bos met daarop onze naam officieel in gebruik genomen. Dank zij uw bijdragen hebben wij de banken aan het Utrechts Landschap kunnen aanbieden.
- Al onze uitgaven van *Seijst* zijn gedigitaliseerd en u kunt een Dvd met de uitgaven tot en met 2013 via de bon in deze Nieuwsbrief of via e-mail gratis aanvragen.

Vragen of Opmerkingen?

Heeft u vragen of opmerkingen, dan nodigen wij u van harte uit contact met ons op te nemen. Dat kan via de e-mail: info@zeist-historie.nl of telefonisch 030 - 69 56 311.

Bezoek ook onze website: www.zeist-historie.nl

Namens het bestuur
Flora de Vrijer

**Zeister
Historisch
Genootschap**

**Geschiedenishuis:
Middellaan 6
3701 VH Zeist**

**Postadres:
Postbus 342
3700 AH Zeist**

**Telefoon:
(030) 6916388**

**E-mail: info@
zeist-historie.nl**

**Website:
www.zeist-
historie.nl**

**ANBI-beschikking
Nummer 55 537**

**Geschiedenishuis
geopend op:**

**Dinsdagmorgen
10:00 - 12:00 uur**

**Eerste zaterdag
van de maand
12:00 - 14:00 uur**

**(niet in juli,
augustus en
december)**

ZHG trekt in bij Gemeentearchief Zeist

Het Zeister Historisch Genootschap en de gemeente Zeist - in het bijzonder het Gemeentearchief - bereikten onlangs een bijzondere mijlpaal: de ondertekening van een overeenkomst die voorziet in inhuizing van het ZHG in het gemeentehuis. Daarmee is straks de hele geschiedenis van Zeist ondergebracht op één archiefplek.

Op dinsdag 3 juni jl. werd de overeenkomst in het gemeentehuis getekend door burgemeester drs. J.J.L.M. Janssen namens de gemeente en door Flora de Vrijer en Arie Moolenaar namens het ZHG.

Historie Zeist op één centrale plek

Zowel het ZHG als het Gemeentearchief Zeist (GAZ) verzamelen en beheren historische informatie over Zeist. Met de samenvoeging komen niet alleen de expertise, maar ook de vele boeken, prenten, foto's, kaarten, documentatie en museale voorwerpen van het ZHG en het Gemeentearchief op één centrale locatie beschikbaar. Bezoekers kunnen straks alle informatie over de geschiedenis van Zeist vinden in het historisch informatiepunt in de publiekshal van het gemeentehuis. De gezamenlijke schat aan historie wordt daarmee nog toegankelijker, omdat de openingstijden van het gemeentehuis ruimer zijn. Hiermee wordt ook de dienstverlening enorm verbeterd. Onze voorzitter, Flora de Vrijer, dankte namens het bestuur de gemeente Zeist en in persoon burgemeester Janssen voor het feit dat deze bijzondere samenwerking tot stand kon komen. Zij schetste in haar dankwoord wat aan de overeenkomst zoal voorafging, vanuit het gezichtspunt van het ZHG-bestuur.

Gezamenlijke wens

Tien jaar terug kon het Zeister Historisch Genootschap, mede dank-zij de De Monté ver Loren Stichting en de gemeente Zeist, een pand verwerven voor huisvesting van het genootschap. Toenmalig wethouder W.J. den Heijer opende het Geschiedenishuis officieel op 8 mei 2004. Daarbij sprak hij de wens uit dat het slechts een tijdelijke huisvesting zou zijn. In haar toespraak uitte onze voorzitter precies dezelfde wens. Onafhankelijk van elkaar hadden de gemeente en het ZHG de ambitie om alle informatie over de geschiedenis van Zeist op één locatie beschikbaar te maken voor onderzoekers en belangstellenden.

**Donateursbijdrage
2012:
minimumbijdrage
is € 18,00 per
jaar, maar meer
mag natuurlijk
ook.
U krijgt er veel
voor terug.**

DONATEURS WERVEN DONATEURS

Donateurs zijn erg belangrijk voor ons. Samen werken we hard aan het bewaren en in stand houden van het historisch cultureel erfgoed van Zeist. Financiële bijdragen van de donateurs zijn de grootste bron van inkomsten; daarna een subsidie van de Gemeente Zeist. We hebben veel plannen, die we alleen kunnen uitvoeren met voldoende inkomsten.

Help ons en werf een donateur. Elke nieuwe donateur kan in 'Het Geschiedenishuis' een historische verrassing uitzoeken.

De collecties van het gemeentearchief en van het ZHG vullen elkaar geweldig aan en vertonen weinig overlap. De droom van het ZHG ging destijds verder: er zou een historisch museum moeten komen.

ZHG-voorzitter Flora de Vrijer tekent de overeenkomst, onder het toezien oog van mede-ZHG-bestuurslid Arie Moolenaar (l.) en burgemeester Janssen.

Juist daarover is in de afgelopen tien jaar veel overlegd met de gemeente. Vaak tot wanhoop van het ZHG; geregeld was de gesprekspartner namens de gemeente een andere, het ZHG voelde bij de gemeente geen echte behoefte tot samenwerking en gaandeweg verdampte ook de kans op een historisch museum.

Aanhouder wint

Maar meestal wint de aanhouder en dat - zo bevestigde onze voorzitter - is ook nu weer uitgekomen. Gesprekken werden concreter, toen de gemeente een nieuwe archiefbewaarplaats in de het gemeentehuis wilde verwezenlijken. Daarmee kwam er daadwerkelijk meer ruimte voor andere collecties. Overleg over financiële en andere voorwaarden voor inhuizing van het ZHG bij het Gemeentearchief -Zeist(GAZ) vergden nog wat jaren. De eindsprint werd echt ingezet toen Marja Vermeulen namens de gemeente ging optreden als gesprekspartner. Met grote volharding, inzet en creativiteit van haar kant is het gelukt om, in voortdurend overleg met het ZHG, alle afspraken vast te leggen.

*Heeft u vragen,
opmerkingen
en/of suggesties?*

*Aarzel niet om ze
te melden, per
E-mail:*

info@zeist-historie.nl

*of telefonisch op
nummer:*

030 - 69 56 311

Het ontstaan van de Erfgoedpartners Zeist voegt er nog een dimensie aan toe; de onderlinge samenwerking van tien Zeister organisaties die zich in meer of mindere mate alle bezighouden met erfgoed. Dit versterkt nog meer het belang van hechte samenwerking tussen het Gemeentearchief en het ZHG.

Vanaf juli begint de stapsgewijze verhuizing naar het gemeentehuis. Is die afgerond, dan zal het Geschiedenishuis aan de Middellaan op enig moment worden gesloten. Natuurlijk houden wij u op de hoogte van de ontwikkelingen.

Digitalisering

Met de inhuizing van onze kostbare collecties, prenten, kaarten, boeken en penningen bij die van het gemeentearchief wordt een belangrijke stap gezet voor de bewaring en conservering. Gezamenlijk zullen ZHG en GAZ werken aan digitalisering van collecties. Zo zal het befaamde knipselarchief van het ZHG van 100.000 knipsels in de loop van het jaar digitaal beschikbaar zijn. De handbibliotheek in de studiezaal wordt opgebouwd uit beider collecties. De studiezaal wordt een soort stiltecentrum voor de onderzoekers en bezoekers. Op dinsdagen kunnen bezoekers in het Historisch Informatiepunt (HIP) terecht met vragen voor het ZHG en van gedachte wisselen over de geschiedenis van Zeist. De voorzitter sprak de wens uit dat inhuizing van het ZHG in het GAZ zal leiden tot een hechte samenwerking en dat zo de gezamenlijke waardevolle collecties en kennis volledig ter beschikking kunnen staan voor allen die iets willen weten over de geschiedenis van Zeist.

Banken geplaatst in het Zeisterbos

Ze staan er: de twee nieuwe, luxe parkbanken in het Zeisterbos. Op vrijdag 13 juni werden zij tijdens een korte bijeenkomst officieel in gebruik genomen. -Daarbij waren vertegenwoordigers aanwezig van het Utrechts Landschap en van het bestuur van het ZHG. -De banken kwamen er dankzij de donateurs van het ZHG.

Het Utrechts Landschap heeft al enige tijd een speciaal programma voor plaatsing van meer banken in natuurgebieden en parken van Utrechtse landgoederen, ten behoeve van het wandelend publiek.

Het Utrechts Landschap vraagt bedrijven en personen of zij zulke banken willen sponsoren. Het bestuur van het ZHG wilde daaraan graag bijdragen en deed een oproep aan haar donateurs.

Een van de nieuwe banken in het Zeisterbos.

U bracht een mooi bedrag bijeen, ongeveer voldoende voor een bank. Een enthousiaste oud-inwoner van Zeist gaf te kennen dat hij graag zelfstandig de financiering van een bank voor zijn rekening nam. Zo staan er nu twee nieuwe banken met een ZHG-naamplaatje, waarvan een aangevuld met de naam van eerdergenoemde gulle gever.

De banken staan op de mooist denkbare locatie: bij het hertenkamp, een idyllische omgeving. ZHG-bestuurslid Arie Moolenaar sprak een dankwoord uit aan alle donateurs, onder wie de heer Weber van Nijevelt.

Hij belichtte de historie van het bos, het bijzondere karakter van deze locatie en de plaats die het bos heeft (gehad) in de levens van heel veel Zeisternaren. Aan het begin van de vorige eeuw was het bos dé toeristische attractie van Zeist. Men kwam er lopend heen vanaf station Zeist, waar treinen arriveerden uit Bilthoven, Utrecht, Driebergen en Amersfoort. Het bos bij het hertenkamp maakte deel uit van landgoed Pavia. De familie Pauw van Wieldrecht - eigenaar van Pavia - had de toegang voor het publiek vrij gegeven.

Toasten op een aanwinst. Staand, v.l.n.r. boswachter Rob Veenbrink, ZHG-bestuurslid JanHein Heimel en Hoofd terreinbeheer Ron Blom van het Utrechts Landschap. Zittend op de bank, v.l.n.r. ZHG-bestuursleden Fred Steensma, Elian de Jonge en Arie Moolenaar.

Rond 1913 dreigde het bos te worden verkaveld en opgeofferd aan woningbouw. De gemeenteraad van Zeist, met gemeenteraadslid Jhr. Frederik van de Poll als vurig pleitbezorger, zorgde ervoor dat het gebied als bos behouden bleef doordat de gemeente het aankocht.

Dat historische feit, nog maar net honderd jaar geleden, was vorig jaar aanleiding tot de tentoonstelling- *'t Onvolprezen Zeisterbos* in Slot Zeist, een lezing en rondleidingen.

Bij het hertenkamp staan reeds lang de twee 'historische' banken van de families Pauw van Wieldrecht en Van de Poll.

Met die laatste familie is het ZHG - immers voorheen de Van de Poll Stichting - natuurlijk nauw verbonden. De heer Moolenaar dankte het Utrechts Landschap voor deze prachtige locatie.

Hoofd terreinbeheer Ron Blom van het Utrechts Landschap genoot vorig jaar ook, zo zei hij, van de genoemde tentoonstelling over het Zeisterbos. Het Utrechts Landschap is sinds 1994 trotse eigenaar van het bos.

Tot op de dag van vandaag blijft het terrein zo beschermd tegen eventuele 'bouwdrift.' Het Utrechts Landschap staat immers voor natuurbehoud.

Maar sinds een jaar of acht heeft het Utrechts Landschap ook meer oog voor de cultuurhistorische waarde van gebieden. Zo kent Het Zeisterbos enkele sprengen; gegraven waterpartijen die beginnen bij een natuurlijke

waterbron. Door daling van het grondwater drogen de meeste sprengen op. Er wordt nu overlegd met onder meer het Waterschap over herstel daarvan.

Ook wordt gewerkt aan herstel van twee bronzen herten (bij de boswachterswoning) die inmiddels 'onzichtbaar' zijn geworden. De beelden zullen straks weer kunnen worden tentoongesteld.

Ron Blom vindt ook de banken een mooie aanvulling voor het Zeisterbos, waarvoor hij de donateurs namens het Utrechts Landschap dankt, alsook alle anderen die betrokken waren bij de plaatsing en bij deze bijeenkomst.

Gratis Dvd met 43 jaargangen van *Seijst*

Het bestuur van het Zeister Historisch Genootschap heeft besloten om ter gelegenheid van de inhuizing in het gemeentehuis een Dvd uit te geven met daarop, in digitale vorm, alle verschenen jaargangen (1971 t/m 2013) van het historisch kwartaalschrift van de stichting. In 1971 verscheen het eerste nummer van het bulletin van de Van de Poll Stichting. Hoewel de naam en de vormgeving sindsdien veranderd zijn, bestaat dit kwartaalschrift nog steeds. Sinds 1983 luidt de naam 'Seijst.' Vanaf 2006 is het formaat vierkant en vanaf 2014 wordt het blad in fullcolour uitgegeven. Op de Dvd is elke jaargang (in PDF-format) door te bladeren en doorzoekbaar. Ook is het mogelijk om alle 43 jaargangen tegelijk te doorzoeken op trefwoord.

Omdat er op de Dvd ruimte over was, zijn er ook allerlei overzichten opgenomen uit de historie van de Van de Poll Stichting / Zeister Historisch Genootschap. Zo staan er lijsten op van alle lezingen, tentoonstellingen en excursies, maar ook overzichten van alle bestuursleden tot op heden. Elke donateur van het Zeister Historisch Genootschap kan deze Dvd gratis ontvangen door onderstaand formulier **vóór 1 september 2014** in te vullen en op te sturen. Ook kunt u een e-mailbericht met uw verzoek om toezending sturen naar DVD@zeist-historie.nl met vermelding van uw naam en adres. De Dvd's zullen uiterlijk begin september worden verspreid. Na 1 september kunnen de Dvd's niet meer gratis worden verstrekt.

Graag ontvang ik gratis de DVD *Seijst* 1971-2013

Naam

Adres

.....

A.U.B. opsturen naar : **ZHG** **Postbus 342** **3700 AH ZEIST**